

Bilag.

Til

Den høje Regering og Rigsdag!

Underfrevne Jordbrugere i Sædinge og Holeby Byer under Fuglse Herred paa Solland have Hovedvandløbet Nr. 38 i Mariibo Amt og dets Fortsættelse Nr. 39 sammesteds løbende gennem vore Jorder. Nr. 38 begynder ved Hillestolpe, gennemløber Holeby og Sædinge samt ender i Nr. 39 paa P. Rasmussens Jorder i Sædinge. Nr. 39 fortsættes derfra gennem Sædinge og Rødby Jorder og ender ved Udløbet i Rødby Indrefjord ved Næsbæk Sluse. Begge disse Vandløb løbe i Holeby, Sædinge og gennem Rødby Jorder, væsentlig i flade, siede Engstrækninger, hvilket bevirker, at Nr. 39 henimod sit Udløb faa godt som intet Fald har. I nævnte Vandløb Nr. 38 lader den Aktieselskabet „De danske Sukkerfabrikker“ tilhørende Højbygaard's Fabrik sit Spildevand løbe ud. Dette Spildevand er ikke rent eller uskadeligt Vand, men i sit første Udløb, dampende varmt og mudret at se, fører det med sig en Masse Jordpartikler fra Kærne, som efterhaanden og navnlig i Holeby og Sædinge Eng bundfælder og opfylder Vandløbet eller sætter ned over Engene og bundfælder der, alt eftersom Vandforholdet ere i Engene. Desforuden fører Vandet med eller i sig fedtede Stoffer og formentlig Syrer, thi i alt Fald dræbes, saasnart Vandet om Efteraaret begynder at løbe, Fiske i det paa Rødby Jorder værende Vand „Kirkenoret“, som Vandløbet gennemløber, og det regelmæssigt hvert Aar, ligesom Vandet ser fedtet og glinsende ud samt ved og i det nævnte „Kirkenor“, hvor det omtrent bliver stillestaaende, udbreder en vederstyggelig Stank, der til Tider kan lægge sig over Rødby By som en hængende raadden Taage. Vore Eng blive ved disse Oversvømmelser af saadant Vand jevnlig og aarlig mere eller mindre bestadige eller ødelagte paa deres Afgrøde, formentlig fordi Vandet indeholder Partikler, der ere giftige for Plantevæksten, men ogsaa ligefrem fordi bundfældet og oversvømmet Jord, der og Grus dræber Planterne paa større eller mindre Strækninger. De Tab, hvorom der af og til var Tale, kunne variere fra faa Hundreder til flere Tusinder af Kroner, hvortil kommer, at vor Blikt som tilstødende Lodsejere til at oprensning og vedligeholde Vandløbet gøres kostbarere og besværligere end ellers, og navnlig om Efteraaret næsten umuliggøres. — Saaledes have Forholdene været i mange Aar, og da vi have troet at have Magt dertil, faa have vi et Par Gange ved Vandvæsenkommissioner søgt at faa Erstatning af Fabrikken saavel som denne paalagt at gøre noget for at afværge Skade i Fremtiden. Begge Gange er det endt med Forlig for det enkelte Tilfælde, men vi ere ogsaa samtidig blevne kloge paa, at vi mangle Lovhjemmel for at kunne gøre Fabrikken noget. Fabrikken har vel af egen Drift gjort noget og navnlig efter det sidste Vandvæsenkommissionensmøde en Del for at faa Spildevandet til at bundfælde, før det løber ud i Vandløbet, men noget større Resultat har dens Virksomhed i den Retning ikke givet. Det er blevet os klart, at den gældende Lovgivning ikke lægger Fabrikken nogen Hindringer i Vejen for at lade Spildevandet løbet ud i Vandløbet og derved sætte dette til med Jord,